

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Praha 5, Nám. Osvoboditelů 1368

Nám. Osvoboditelů 1368, 153 00 Praha 5 - Radotín

Identifikátor školy: 600 020 991

Termín konání inspekce: 25., 26., 28. duben 2005

Čj:	01 1481/05-5236
Signatura	oa5ny525

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola Nám. Osvoboditelů 1368/27, Praha 5 (dále škola) je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je hl. město Praha se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2. V souladu s posledním rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školních zařízení sdružuje zvláštní školu a školní družinu.

Ve školním roce 2004/2005 se v ní vzdělávají žáci ve čtyřech třídách dělených na oddělení podle ročníků včetně několika integrovaných žáků pomocné školy.

Spádovou oblast tvoří Praha 5 – Radotín, Zbraslav, Barrandov, Lochkov, Slivenec, Třebotov, Dobřichovice, Všemíry, Černošice.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky školy ve vybraných předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, přírodopis, zeměpis, chemie a pracovní vyučování.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, přírodopis, zeměpis, chemie a pracovní vyučování.

Tematická inspekce *Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních.*

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V době inspekce zajišťovalo výuku šest učitelek včetně ředitelky, z nichž pouze tři jsou odborně kvalifikované. Vedení školy tvoří ředitelka, která je současně výchovnou poradkyní a zástupce ředitelky, který vykonává i činnost metodika prevence.

Organizace činnosti a provozu školy je účelně upravena vnitřními dokumenty, plní funkci organizačního řádu. Součástí jsou popisy činností, které konkrétně stanoví kompetence pro jednotlivé pracovní funkce. Vnitřní informační systém je funkční. Důležité informace jsou zveřejňovány ve sborovně na nástěnce, aktuální informace jsou přenášeny denně osobním kontaktem s pracovníky. Poradní orgán ředitelky tvoří pedagogická rada. Metodické orgány nejsou ustanoveny. Pedagogickou a metodickou problematiku řeší pedagogové na neformálních schůzkách. Vedení nekvalifikovaných učitelů není ustanoveno, což se v jednom případě projevilo v horší kvalitě výuky.

Kontrolní činnost školy vychází z *Plánu práce školy na školní rok 2004/2005* a z *Kontrolního plánu*, které postihují tuto činnost komplexně. Záznamy z hospitací mají dostatečnou vypovídací hodnotu. Kontrola vedení dokumentace je účinná, nedostatky nebyly shledány.

Další vzdělávání se uskutečňuje podle potřeb a zájmu jednotlivých pedagogů. Je zaměřeno převážně na počítačovou gramotnost, drogovou prevenci a problematiku práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Ředitelka se vzdělává v oblasti managementu škol.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola je umístěna v blízkosti sídliště na okraji Prahy v bývalém areálu jeslí. Na základě nájemní smlouvy má k dispozici polovinu jednoho dvoupodlažního pavilonu. Přístup do školy je bezbariérový.

Výuka probíhá ve čtyřech kmenových učebnách, pátá se využívá při dělení tříd a pro práci školní družiny. Třídny jsou vybavené novým účelně uspořádaným nábytkem, z hlediska materiálního vybavení jsou pro výuku velmi podnětné. Optimálně není řešena počítačová učebna, neboť slouží současně jako audio-video učebna a sborovna. Pro výuku pracovního vyučování má škola velmi kvalitně vybavenou dílnu se skladem materiálu. Dvě malé, cvičné kuchyně dle výsledků kontroly provedené hygienickou stanicí nesplňují hygienické normy. Nelze je tudíž k výuce některých témat domácích prací (složka pracovního vyučování) využívat, pro tematický celek *hygienu provozu domácnosti* má škola základní vybavení. V rámci pěstitelských prací probíhá výuka v udržované okrasné a užitkové části školní zahrady. Na její další části žáci tráví aktivním odpočinkem i jednu z dopoledních přestávek.

Pro výuku všech sledovaných předmětů je škola velmi dobře vybavena učebnicemi i kvalitními pomůckami, které postupně obnovuje a doplňuje. Velké množství nástěnných přehledů učiva a obrazů, map a dalších pomůcek je nových. Počítače jsou nejen ve zmiňované počítačové učebně, ale i po jednom v každé kmenové třídě. Z programového vybavení určeného pro žáky běžné základní školy vyučující vybírají podle možností žáků vhodné úkoly. Velmi dobré je i vybavení didaktickou technikou. K operativnímu uplatňování materiálního vybavení mají učitelé velké množství nových pomůcek umístěných ve třídách a účelně je ve výuce využívají. Kontrola materiální podpory vzdělávacího procesu realizovaná ředitelkou při hospitační činnosti je tudíž účinná.

Ředitelka doplňuje a obnovuje pomůckový fond na základě návrhů vyučujících a dle finančních možností školy, priority stanovuje účelně. S novými pomůckami a možnostmi jejich využití jsou seznamováni všichni učitelé. I tato skutečnost příznivě ovlivňuje uplatňování pomůcek ve výuce.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle *Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 aktualizovaného dle Metodického pokynu MŠMT k rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 1 vyučovací hodinu od školního roku 2004/2005 čj. 21 264/2004-2*. Vzdělávací nabídka není rozšířena o zájmové útvary pro nezáměr žáků. Integrovaní žáci s těžším mentálním postižením jsou vyučováni podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22* (rovněž aktualizovaného dle výše uvedeného pokynu). Tito žáci jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích programů, které obsahují všechny náležitosti.

Kontrolou rozvrhů hodin všech tříd bylo zjištěno dodržování učebních plánů. Jako disponibilní hodina byla v sedmém ročníku zařazena výuka anglického jazyka.

Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že škola dodržuje učební osnovy sledovaných předmětů.

Dokumentace konkrétně a průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Ve vedení pedagogické dokumentace byly shledány drobné formální nedostatky. Organizace výuky (délka vyučovacích hodin a přestávek, počet hodin v dopoledním vyučování) je v souladu s právním předpisem. Školní řád je aktualizován ve smyslu školského zákona. Provozní řády učeben jsou funkční.

Informovanost rodičů o výsledcích vzdělávání je zajišťována standardním způsobem (prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, při osobních pohovorech pedagogů se zákonnými zástupci žáků, na třídních schůzkách a telefonicky).

Prevenici sociálně-patologických jevů zajišťuje zástupce ředitelky na základě zpracovaného *Minimálního preventivního programu*, který po formální obsahové stránce splňuje všechny náležitosti, ale není konkrétní – všechny údaje jsou pouze v obecné rovině, žákům nenabízí žádné volnočasové aktivity, nezahrnuje plánované besedy či přednášky.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika a český jazyk

Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata. Kvalitní byla většinou i příprava učitelů z hlediska organizace výuky, která je ve třídě s více ročníky náročná. Průběh hodin vedl vždy k splnění zadaného cíle a učivo bylo zvoleno tak, aby bylo přiměřené k aktuálnímu stavu třídy a respektovalo individuální vzdělávací potřeby žáků. Využíváno bylo především sešitů, pracovních sešitů a listů, v jednom případě bylo užito k procvičení učiva i didaktické techniky - počítačového programu a v hodině matematiky kalkulátoru jako prostředku sebekontroly. Vyučující v hojné míře využívali i další materiály a pomůcky, často i vlastní výroby.

Úvodní část hodin i část procvičovací většinou probíhala s celou třídou, diferencovaně podle úrovně znalostí žáků. Následovala přímá práce se skupinou jednoho ročníku a samostatnou prací jednotlivých žáků jiného ročníku. Ve většině hodin byla práce velmi dobře organizovaná a nevznikaly prostoje žáků v činnostech. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Učivo bylo interpretováno až na jednu výjimku v hodině matematiky věcně správně.

Uplatňování motivačních metod v začátcích hodin nebylo dostatečně využíváno, ne však ve třídě s integrovanými dětmi pomocné školy, kde naopak motivačních metod v úvodu hodiny i v celém průběhu bylo dostatečné množství, a to velmi nápaditých a efektivních. Ostatní vyučující volili jen někdy metody seznámení se strukturou hodiny. Průběh výuky měl klidnou a pracovní atmosféru, žáci většinou akceptovali pravidla vzájemné komunikace s učiteli i mezi sebou. Prostor k rozvoji komunikativních dovedností žáků byl ve sledovaných hodinách rozdílný. V hodině čtení žáci prokazovali dobré čtenářské dovednosti, kvalitní znalost práce s textem a komunikativní dovednosti. Vyučující velmi vhodně zařadila vzájemné hodnocení i sebehodnocení. Hodnocení žáků ve sledovaném vyučování probíhalo průběžně a bylo převážně pozitivní. Závěrečné zhodnocení práce žáků občas chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Pracovní vyučování

Výukové cíle jsou stanoveny v souladu s spojením teorie s praxí. Nedostatkem je chybějící jednotný systém koordinace a sjednocení výukových cílů a standardů pro jednotlivé ročníky. Jedním z důsledků je, že ve spojené výuce 7. - 9. ročníku chybí vnitřní diferenciací obtížnosti úkonů, která je nahrazována diferencovanou klasifikací. Výuka byla dobře zorganizována. Důraz byl kladen na správné pracovní postupy a návyky i na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel. Žáci byli v závěru hodin vedeni k úklidu pracovního místa. Během práce si učitelé ověřovali pochopení zadávaných úkolů, podle potřeby individuálně pomáhali zvládat žákům případná úskalí.

Většinou bylo využito vstupních a průběžných motivačních metod (ukázky vzorových výrobků a odborných publikací) a bylo dbáno na využití zkušeností žáků. Ve výuce byl vytvořen dostatečný prostor pro diskusi. Až na výjimky pracovali žáci se zájmem. V průběhu hodin bylo užito hodnocení pochvalou, v jejich závěru však zhodnocení práce většinou neproběhlo.

Průběh a výsledky vzdělávání v pracovním vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda, přírodopis, zeměpis a chemie

Stanovené cíle vždy odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a až na jednu výjimku byly splněny. Probírané učivo ve všech případech navazovalo na předcházející témata. Kvalitní byla i příprava učitelů z hlediska organizace výuky, učitelé velmi dobře znají možnosti žáků.

Všechny hodiny se vyznačovaly využitím velké a účelné materiální podpory (obrazový materiál, nakopírované stránky z encyklopedií, přírodniny, reálné předměty). Zápisy na tabulích byly dobře a přehledně připravené. Ve všech učebnách jsou i nástěnné přehledy aktuálně probíraného učiva.

Vyučující velmi dobře organizovali činnosti a členili hodiny, čímž účelně využili vyučovací dobu. Výuka byla založena na frontálních aktivitách s celou skupinou téhož ročníku. Samostatné práce žáků vždy vhodně předcházelo procvičování probraného učiva nebo jeho společné zopakování metodou řízeného rozhovoru. Ve třetině hodin ale bylo opakování spíše opětovným výkladem již probrané učební látky souvisejícím s nedostatkem času, který vyučující žákům poskytovali na promýšlení odpovědí na zadané otázky. Naopak pozitivem bylo vedení žáků k rozvoji dovedností získávat informace, k osvojování praktických dovedností a uvědomění si využitelnosti získaných vědomostí v běžném životě. V jedné hodině porozumění a osvojení učiva žáky zatěžovala přemíra informací (někdy i nesouvisejících s probíraným tématem), které učitelka žákům sdělovala. Vyučující vstřícně reagovali na podněty žáků, kteří jimi projevovali širší zájem o učivo.

Vyučující vždy žáky vhodně motivovali k realizaci plánovaných činností seznámením s průběhem výuky. Využili mezipředmětových vztahů, jejich znalostí i vlastních zkušeností. Atmosféra hodin byla klidná a pracovní, žáci akceptovali pravidla stanovená pro komunikaci. Podpora rozvoje jejich vyjadřovacích schopností byla ale ze strany většiny pedagogů malá.

Výkony žáků v hodinách vyučující hodnotili objektivně, sebehodnocení ani vzájemné hodnocení žáků neuplatňovali. Dle záznamů v žákovských knížkách při klasifikovaném hodnocení vědomostí žáků využívají téměř výhradně testů. Testy jsou ale koncipovány tak, že se zaměřují spíše na faktografické znalosti a učitelům poskytují jen málo informací o tom, zda žáci učivo pochopili ve vzájemných vztazích a souvislostech.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou ve sledovaných předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vzhledem k tomu, že školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nemají k dispozici standardizované testy pro zjišťování výsledků vzdělávání, hodnotí škola klasickými metodami. Evaluace výsledků vzdělávání má formu ředitelských písemných prací z českého jazyka a matematiky. Z výroční zprávy za loňský školní rok vyplývá, že čtvrtina celkového počtu žáků prospěla s pochvalou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola pro žáky pořádá v průběhu školního roku různé soutěže, účast na výstavách, divadelních a filmových představeních, návštěvy muzeí, botanické zahrady a jiných zajímavých akcí, exkurze do učilišť, přednášky o zdravém způsobu života a v neposlední řadě účast na sportovních utkáních pražských škol.

Součástí inspekční činnosti bylo sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů. Dotazníky *Jaké to tady je ?* byly předloženy žákům ve třídách 5., 7., 8. a 9. ročníku.

Škola vypracovala Minimální preventivní program, který po formální stránce obsahuje všechny stěžejní body, ale chybí v něm konkrétní výčet akcí pro školní rok. Program je pravidelně vyhodnocován. Pedagogické rady se prokazatelně tematikou prevence sociálně patologických jevů zabývají. Vyvstálé problémy škola řeší bezodkladně a snahou je najít vždy nejvhodnější způsob řešení.

Škola spolupracuje s řadou institucí, velmi těsná je součinnost se sociálními pracovníky. Atmosféra ve škole je podnětná a tvůrčí, vztahy mezi učiteli, mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem jsou dobré.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá, přijatý systém je v souhrnu účinný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané hl. m. Praha (HMP) se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1 ze dne 18. června 2004 pod čj. 16 901/02-21
2. Jmenovací dekret ředitelky školy ze dne 12. září 2000 s účinností od 1. září 2000
3. Třídní knihy za školní roky 2003/2004 a 2004/2005 k datu inspekce
4. Třídní výkazy za školní roky 2003/2004 a 2004/2005 k datu inspekce
5. Katalogové listy žáků ve školním roce 2004/2005
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005 k datu inspekce

7. Individuální vzdělávací programy žáků vyučovaných podle vzdělávacího programu pomocné školy pro školní rok 2004/2005
8. Organizační řád ze dne 1. ledna 2001
9. Vnitřní řád školy ze dne 30. srpna 2004
10. Pracovní řád ze dne 1. října 2004
11. Školní řád pro školní rok 2004/2005
12. Plán práce školy na školní rok 2004/2005 ze dne 30. srpna 2004
13. Kontrolní plán pro školní rok 2004/2005
14. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005
15. Hospitační záznamy ředitelky školy za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
17. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
18. Minimální preventivní program pro školní rok 2004/2005
19. Plán práce výchovné poradkyně pro školní rok 2004/2005
20. Hodnotící zpráva – výchovné poradenství, minimální preventivní program za školní rok 2003/2004
21. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání všech pedagogů
22. Žákovské knížky, sešity a pracovní sešity žáků
23. Školní akce – školní rok 2003/2004 a 2004/2005

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují škole plnit realizované vzdělávací programy. Pedagogický sbor je stabilizovaný, dlouholeté pedagogické zkušenosti většina učitelů účelně využívá. Vedení zaměstnanců spolu s funkční kontrolní činností je založeno na demokratickém přístupu. Informační systém je účinný. Důležitější nedostatky jsou ve vedení nekvalifikovaných pedagogů.

Ředitelka školy klade důraz na materiálně-technickou oblast, ve které systematicky sleduje, inovuje a vyhodnocuje podmínky pro co nejkvalitnější zabezpečení výuky. Interiéry budovy i tříd působí na žáky podnětně a příjemně.

Vyučování bylo realizováno v souladu s učebními dokumenty. Náročnou organizací vyučovacího procesu v souvislosti se spojováním žáků různých ročníků na jednotlivé předměty učitelé převážně velmi dobře zvládají. Ve výuce převažovala frontální forma výuky, při níž pedagogové promyšleně aplikovali ústní, názorně-demonstrační i praktické metody učení. Výrazným pozitivem byla přátelská a tvůrčí atmosféra, která vytvářela vsřícné a klidné klima tříd. Úroveň menší části výuky snižovalo podceňování významu motivace a hodnocení žáků. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly vždy zohledňovány.

Od poslední inspekce došlo ke zlepšení materiálních podmínek školy, hlavně v oblasti výpočetní a didaktické techniky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Frojdová	Jana Frojdová v.r.
Členka týmu	PaedDr. Jitka Kozáková	Kozáková v.r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Wagner	Jiří Wagner v. r.

V Praze dne 13. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 18. května 2005

Razítko

Ředitelka školy:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Božena Mouchová

Mgr. B. Mouchová v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MHMP	2005-06-06	01 1481/05-5236

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.